

OKO-konsernin siirtyminen IFRS-raportointiin

OKO-konserni siirtyi IFRS-tilinpäätöskäytäntöön (International financial reporting standards) vuoden 2005 alusta lukien. Vuoden 2005 osavuositarkastukset laaditaan uusien periaatteiden mukaisesti.

Tässä tiedotteessa kerrotaan IFRS-tilinpäätökseen siirtymisen keskeisistä vaikutuksista OKO-konsernin vuoden 2004 taloudelliseen informaatioon. Tiedotteessa esitetään alustavat laskelmat IFRS-siirtymispäivän 1.1.2004 avaavasta taseesta ja tilivuoden 2004 sekä sen neljänneksen tuloslaskelmista ja taseista sekä FAS- (suomalainen tilinpäätöskäytäntö) että IFRS-periaattein. Lisäksi esitetään vuosineljänneksen päätöspäivien tilanteesta laaditut täsmäytyslaskelmat eri perusteiden laskettujen omien pääomien ja nettotulosten välillä. Tiedote sisältää edelleen keskeiset tunnusluvut ja niiden laskentakaavat sekä IFRS-tilinpäätökseen siirtymisen aiheuttamat muutokset tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin. Liiketoiminta-alueiden tuloslaskelmien täsmäytyslaskelmista sekä IAS 39:n vaikutuksista avaavaan taseeseen 1.1.2005 annetaan erillinen tiedote huhtikuussa.

Tiedotteen sisältämä taloudellinen informaatio perustuu laadintahetkellä voimassa oleviin IAS/IFRS-standardeihin, joiden oletetaan olevan voimassa myös 31.12.2005.

Standardien käyttöönoton yhteydessä OKO-konsernissa on sovellettu seuraavia IFRS 1 -siirtymästandardin sallimia helpotuksia:

- vuotta 2004 koskeva IFRS-informaatio ei sisällä IAS 39 -standardin (rahoitusinstrumentit) vaikutuksia, koska kyseinen standardi otetaan OKO-konsernissa käyttöön vuoden 2005 alusta, eikä sen osalta edellytetä vertailutietojen esittämistä,
- eläkejärjestelyjen varat arvostettiin siirtymässä käypään arvoon ja velvoitteet nykyarvoon siirtymähetken 1.1.2004 laskentaolettamien perusteella,

– OKOn täysin omistaman Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23:n omassa käytössä olevan osuuden oletushankintamenona käytettiin siirtymässä käypää arvoa sekä

– ennen IFRS-siirtymäajankohtaa yhdisteltyjen yhtiöiden hankintamenolaskelmia ei muutettu IFRS:n mukaisiksi, vaan ne ovat edelleen suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisia.

Tämän tiedotteen FAS-tilinpäätöskäytännön mukaiset luvut ovat yhtenevät vuoden 2004 osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa sillä erotuksella, että FAS:n mukaiset tuloslaskelma- ja tasetiedot on esitetty OKO-konsernin IFRS-tuloslaskelma- ja tasekaavoihin ryhmiteltyinä. Tilinpäätöskaavoja koskevat muutokset on pääosin kerrottu tässä tiedotteessa.

IFRS-tilinpäätöskäytäntöön siirtyminen alensi Tier I -vakavaraisuutta 0,06 prosenttiyksikköä 7,08 prosenttiin tilanteessa 31.12.2004.

OKO-konsernin yhtiöiden erillistilinpäätökset laaditaan tulevaisuudessakin suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti.

Tiedotteessa esitetyt luvut ovat tilintarkastamattomia.

Lisätietoja antavat

Marja Huhta
Talous- ja IR-johtaja
marja.huhta@oko.fi
Puh. 010 252 2037

Olli Kankkunen
Talouspäälikkö
olli.kankkunen@oko.fi
Puh. 010 252 3864

OKO-KONSERNIN IFRS-VERTAILULUVUT

Tuloslaskelma 1-12 / 2004, milj. €	Viite	FAS-luvut		IFRS-oikaisu							Yhteensä	IFRS		FAS	IFRS
		IFRS-kaavassa	1-12 / 2004	IAS12	IAS17	IAS18	IAS19	IAS36	IAS40	16,31		Muut	1-12 / 2004		
Korkokate	2	136			11						11	147	36	39	
Saamisten arvonalentumiset		-1									0	-1	-1	-1	
Korkokate arvonalentumisten jälkeen		134										145	35	38	
Palkkiotuotot, netto	3	86			-1						-1	85	26	26	
Kaupankäynnin nettotuotot		2									0	2	-1	-1	
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	30						1			1	31	5	6	
Liiketoiminnan muut tuotot	2,7	89		-82						0	-82	7	26	4	
Henkilöstökulut	4,7	-63					2			0	2	-61	-17	-18	
Muut hallintokulut		-49									0	-49	-13	-13	
Liiketoiminnan muut kulut	2,5,6,7	-102		71				1	0	0	71	-31	-27	-8	
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	6	6							0		0	6	3	3	
Tulos ennen veroja		134										136	36	37	
Tuloverot	1	-31	1								1	-30	-9	-9	
Voitto verojen jälkeen		102										106	27	28	
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta	7	-1								0	0	-1	0	0	
Tilikauden voitto		102	1	0	-1	2	1	1	0	4		106	27	28	

Tase 31.12.2004, milj. €	FAS-tase	IFRS-kaavassa	IFRS-oikaisu							Yhteensä	IFRS	
			IAS12	IAS17	IAS18	IAS19	IAS36	IAS40	16,31			Muut
Varat												
Käteiset varat		297								0	297	297
Saamiset luottolaitoksilta		3 548								0	3 548	3 548
Kaupankäynnin rahoitusvarat		3 085								0	3 085	3 085
Johdannaissopimukset		159								0	159	159
Saamiset asiakkailta	2	8 319		345						345	8 664	8 664
Sijoitusomaisuus	6,7	338						1	0	1	339	339
Sijoitukset osakkuusyrityksissä		25								0	25	25
Aineettomat hyödykkeet	5,6,7	10					-1	0	1	0	10	10
Aineelliset hyödykkeet	2,6	402		-346				7		-339	64	64
Muut varat	2,4,6	243		0		47		0		47	290	290
Verosaamiset	1	0	8							8	8	8
Varat yhteensä		16 428	8	0	0	47	-1	8	1	62	16 490	16 490
Velat												
Velat luottolaitoksille		4 310								0	4 310	4 310
Kaupankäynnin rahoitusvelat		0								0	0	0
Johdannaissopimukset		216								0	216	216
Velat asiakkaille	6	4 072							0	0	4 072	4 072
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		6 103								0	6 103	6 103
Varaukset ja muut velat	2,3,4,6	453		0	10	1		0		10	463	463
Verovelat	1	74	14							14	88	88
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		462								0	462	462
Velat yhteensä		15 690	14	0	10	1	0	0	0	24	15 714	15 714
Oma pääoma pl. vähemmistön osuus		736	-6	0	-10	46	-1	8	1	38	774	774
Vähemmistön osuus	7	2							0	0	2	2
Velat ja oma pääoma yhteensä		16 428									16 490	16 490

OKO-konsernin laskelma oman pääoman muutoksista

Milj. €	31.12.2003	31.3.2004	30.6.2004	30.9.2004	31.12.2004
Oma pääoma FASin mukaan	735	679	712	734	738
Vaikutukset IFRS siirtymisestä					
IAS 19 Työsuhde-etuudet	44	45	44	46	46
IAS 40, 16, 31 Kiinteistöjen arvostus ja yhdistely	8	8	8	8	8
IAS 18 Tuotot	-9	-9	-10	-10	-10
IAS 12 Tuloverot	-8	-7	-6	-6	-6
IAS 36 Omaisuuserien arvon alentuminen	-1	-1	-1	-1	-1
Muut	1	1	1	1	1
IFRS-oikaisut yhteensä	35	35	36	38	38
Oma pääoma IFRS:n mukaan	770	714	749	771	776

OKO-konsernin laskelma tilikauden tuloksen muutoksista

Milj. €	1Q2004	1-2Q2004	1-3Q2004	1-4Q2004
Tilikauden tulos FASin mukaan	20,3	53,9	74,5	101,5
Vaikutukset IFRS siirtymisestä				
IAS 12 Tuloverot	0,7	1,5	1,3	1,4
IAS 18 Tuotot	-0,2	-0,5	-0,7	-0,7
IAS 19 Työsuhde-etuudet	0,5	0,4	2,2	1,8
IAS 36 Omaisuuserien arvon alentuminen	0,1	0,3	0,4	0,5
IAS 40, 16, 31 Kiinteistöjen arvostus ja yhdistely	0,0	0,1	0,1	1,1
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0
IFRS-oikaisut yhteensä	1,2	1,8	3,3	4,1
Tilikauden tulos IFRS:n mukaan	21,5	55,7	77,8	105,6
Milj. €		2Q2004	3Q2004	4Q2004
Tilikauden tulos FASin mukaan		33,6	20,6	27,0
Vaikutukset IFRS siirtymisestä				
IAS 12 Tuloverot		0,8	-0,2	0,2
IAS 18 Tuotot		-0,2	-0,2	0,0
IAS 19 Työsuhde-etuudet		-0,1	1,8	-0,4
IAS 36 Omaisuuserien arvon alentuminen		0,1	0,1	0,1
IAS 40, 16, 31 Kiinteistöjen arvostus ja yhdistely		0,1	0,1	1,0
Muut		0,0	0,0	0,0
IFRS-oikaisut yhteensä		0,6	1,5	0,8
Tilikauden tulos IFRS:n mukaan		34,2	22,2	27,8

OKO-KONSERNIN IFRS-VERTAILULUVUT TUNNUSLUVUISTA 2004

Tunnusluvut	FAS Q1	IFRS Q1	FAS Q1-2	IFRS Q1-2	FAS-1-3Q	IFRS 1-3Q	FAS Q1-4	IFRS Q1-4
Oman pääoman tuotto (ROE), % (vuositasoinen)	11,7	11,7	15,0	14,8	13,6	13,6	13,9	13,8
Koko pääoman tuotto (ROA), % (vuositasoinen)	0,55	0,58	0,73	0,75	0,65	0,68	0,66	0,68
Kulujen osuus tuotoista, %*	58		54		55		56	
Kulujen osuus tuotoista, %**	64	54	61	51	62	51	63	52
Vakavaraisuussuhde, %	11,0	10,9	10,9	10,8	10,58	10,5	10,8	10,7
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla, %	7,0	7,0	7,6	7,6	7,5	7,4	7,1	7,1
Tulos/osake (EPS), €	0,21	0,22	0,56	0,58	0,77	0,80	1,05	1,09
Laimennettu EPS, €	0,20	0,22	0,53	0,56	0,74	0,78	1,02	1,06
Oma pääoma/osake, €	7,00	7,37	7,35	7,72	7,56	7,95	7,51	7,90
Osinko/osake, €							0,52	0,52
Osinko/tulos (osinkosuhte),%							50	48
Efektiivinen osinkotuotto (OKO A),%							5,1	5,1

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Voitto verojen jälkeen}}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Voitto verojen jälkeen}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Kulujen osuus tuotoista, %*	$\frac{\text{Palkkiokulut+sijoitustoiminnan kulut+henkilöstökulut+muut hallintokulut+liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate+palkkiotuotot+kaupankäynnin nettotuotot+sijoitustoiminnan tuotot+liiketoiminnan muut tuotot}} \times 100$
Kulujen osuus tuotoista, %**	$\frac{\text{Henkilöstökulut+muut hallintokulut+liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate+nettopalkkiotuotot+kaupankäynnin nettotuotot+sijoitustoiminnan nettotuotot+liiketoiminnan muut tuotot}} \times 100$
IFRS-oikaisujen vaikutus omiin varoihin vakavaraisuussuhdetta määriteltäessä	Rahoitustarkastuksen omien varojen tulkintaohjeen mukaisesti IAS 19:n mukainen eläkevastuun laskennallinen ylikate ei sisälly omiin varoihin eikä riskipainotettuihin saamisiin ja sitoumuksiin. IAS 12:n mukaisia laskennallisia verosaamisia ei ole huomioitu omissa varoissa. IAS 40:n mukaisella kiinteistöjen käyvän arvon arvostuksella ei ole vaikutusta vakavaraisuussuhdelukuun.

OKO

Lisätietoja täsmäytyslaskelmiin

Kaavamuuokset

IFRS-siirtymisen vaikutukset tilikauden 2004 tulokseen ja omaan pääomaan eritellään tämän tiedotteen laskelmissa tuloslaskelma- ja taserivien tarkkuudella. Tämän mahdollistamiseksi FAS-periaattein laadittujen tuloslaskelmien ja taseiden erät on ryhmitelty IFRS-kaavan mukaisesti.

Suurimmat uudesta ryhmittelystä johtuvat muutokset ovat seuraavat:

Korkokate sisältää trading-koronvaihtosopimusten korot. FAS-kaavassa ne sisältyivät Arvopaperikaupan nettotuottoihin. Korkokatteessa esitetään rahoitusleasingsaamisista vain korkotuotot. FAS:n tuloslaskelmassa leasingtoiminnan nettotuotot sisältyivät rahoituskatteen erään Leasingkate.

Saamisten arvonalentumiset vastaavat FAS:n erää Luotto- ja takaustappiot.

Palkkiotuotot sisältävät palkkiot asuntovälitystoiminnasta. FAS-tuloslaskelmassa ne kirjattiin Liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Kaupankäynnin nettotuotot sisältävät kaupankäyntitoiminnan tuotot ja kulut lukuun ottamatta korkoja, jotka sisältyvät korkokatteeseen. FAS-tuloslaskelmassa kaikki mainitut erät sisältyvät Arvopaperikaupan nettotuottoihin tai Tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista.

Sijoitustoiminnan nettotuotot sisältävät myytävissä olevien ja eräpäivään asti pidettävien rahoitusvarojen sekä sijoituskiinteistöjen tuotot ja kulut lukuun ottamatta korkoja. FAS-tuloslaskelmassa myytävissä olevien rahoitusvarojen tuotot ja kulut sisältyvät Arvopaperikaupan nettotuottoihin tai Tuottoihin oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen tuotot Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kulut Liiketoiminnan muihin kuluihin tai Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumisiin.

Liiketoiminnan muut tuotot eivät IFRS-tuloslaskelmassa sisällä tuottoja sijoituskiinteistöistä eivätkä palkkioita kiinteistövälityksestä. IFRS:n Liiketoiminnan muissa tuotoissa esitetään IAS 17 -mukaisten

muiden vuokrasopimusten tuotot ja kulut sekä rahoitusleasingsopimusten muut kuin korkotuotot.

Liiketoiminnan muut kulut eivät IFRS-tuloslaskelmassa sisällä kuluja sijoituskiinteistöistä. FAS-tuloslaskelman erä Poistot ja arvonalentumiset esitetään tässä erässä. FAS:n Leasingkate-erästä leasingkohteiden poistot IAS 17:n mukaisista muista vuokrasopimuksista on siirretty tähän erään.

Saamiset asiakkailta sisältävät FAS:n erät Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sekä FAS:n Leasingkohteet-erästä rahoitusleasingsopimuksiksi luokitellut sopimukset.

Kaupankäynnin rahoitusvarat sisältävät käypään arvoon arvostettavat saamistodistukset ja osakkeet, joiden arvomuutokset kirjataan tuloslaskelmaan. FAS:n kaavassa ne sisältyivät erään Saamistodistukset tai Osakkeet ja osuudet.

Johdannaissopimukset sisältävät johdannaissopimusten positiiviset (varoissa) ja negatiiviset (veloissa) arvomuutokset, jotka FAS:n kaavassa sisältyivät Muihin varoihin ja velkoihin.

Sijoitusomaisuus sisältää myytävissä olevat ja eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat sekä kiinteistösijoitukset.

Aineettomat hyödykkeet sisältävät FAS:n Aineettomien hyödykkeiden lisäksi merkittäviin kehittämissuoihin aktivoidut kehittämissuoihin menot.

Aineelliset hyödykkeet sisältävät FAS:n Aineelliset hyödykkeet erän vähennettynä sijoituskiinteistöillä sekä FAS:n erästä Leasingkohteet IAS 17:n mukaiset muiden vuokrasopimusten kohteena olevat hyödykkeet.

Muut varat sisältävät FAS:n erän Muut varat, josta on vähennetty saamiset johdannaissopimuksista ja joihin on lisätty IAS 19:n mukaisista etuusperustaisista eläkejärjestelyistä laskettu omaisuusera.

Verosaamiset esitetään IFRS-taseessa omana eräänään. FAS-taseessa tuloverojaksotuksiin liittyvät verosaamiset esitettiin siirtoveltoissa.

OKO

Kaupankäynnin rahoitusvelat sisältävät arvopapereiden lyhyeksi myynnit, jotka FASissa sisältyivät erään Muut velat.

Varaukset ja muut velat sisältävät FAS:n erän Muut velat vähennettynä veloilla johdannaissopimuksista, Pakolliset varaukset ja Siirtovelat.

Verovelat esitetään IFRS-taseessa omana eränään. FAS-taseessa laskennallisista veroista johtuvat velat esitettiin omana eränään ja tuloverojaksotuksista johtuvat velat siirtoveloissa.

Velat, joilla on huonompi etuoikeus sisältää FAS:n mukaisten huonommalla etuoikeudella olevien velkojen ohella pääomalainat, jotka FAS-taseessa sisältyivät omaan pääomaan.

IFRS-siirtymän vaikutukset tuloslaskelmaan ja taseeseen

1. IAS 12, tuloverot

FAS-tilinpäätöksen konsernitaseessa tilinpäätössiirtojen kertymä jaettiin omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä tuloslaskelmassa tilikauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen. IFRS-tilinpäätöksessä esitetään kaikkiin kirjanpidon ja verotuksen väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verosaamiset ja -velat sekä niiden muutokset, mikäli erosta johtuvan veron odotetaan realisoituvan tulevaisuudessa.

2. IAS 17, vuokrasopimukset

Rahoitusleasingosimusten tuotot jaetaan korkotuottoihin ja palkkiotuottoihin. IAS 17:n mukaisista muista vuokrasopimuksista saatavista tuotoista palkkiot kirjataan palkkiotuottoihin, muut tuotot liiketoiminnan muihin tuottoihin ja poistot liiketoiminnan muihin kuluihin.

Suomalaisen kirjanpitokäytännön mukaisesti nettotuotot kaikista leasingosimuksista kirjattiin rahoituskatteen erään Leasingkate.

3. IAS 18, tuotot

OKOn tytäryhtiö Okopankki Oyj tuloutti FAS-tilinpäätöksissään 1995–2003 maksuperusteisesti kertamaksuisia, useita vuosia koskevia takaisinmaksuturvavakuutuksesta maksettuja palkkioita, joihin sisältyy riski niiden palauttamisesta. IFRS-siirtymässä nämä tuloutukset peruutettiin takautuvasti ja kirjattiin velaksi. IFRS-

periaatteen mukaan palkkioista tuloutetaan ainoastaan tilikauden osuus.

4. IAS 19, työsuhde-etuudet

Kaikki konsernin eläkejärjestelyt luokitellaan etuus pohjaisiksi. Konserni käytti hyväkseen IFRS 1 -standardin sallimaa helpotusta, jonka mukaan eläkejärjestelyjen varat arvostettiin käypään arvoon ja velvoitteet nykyarvoon siirtymähetken 1.1.2004 laskentaolettamien perusteella. Eläkejärjestelyjen varojen ja velvoitteiden erotus kirjattiin Muihin varoihin. Tilikauden aikana muissa varoissa olevaa omaisuuserää ja eläkemenoja oikaistaan aktuaarilaskelmien perusteella.

5. IAS 36, omaisuuserien arvon alentuminen

IFRS-siirtymässä FAS- taseeseen sisältynyt vähäinen liikearvo kirjattiin kuluksi ja FAS-tilinpäätökseen sisältyneet liikearvopoistot peruutettiin. Kyseinen liikearvo oli syntynyt perustettaessa Okopankki Oyj:tä.

6. IAS 40, 16, 31, sijoituskiinteistöt, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, yhteisyritysosuuksien esittäminen tilinpäätöksessä

Sijoituskiinteistöt arvostettiin siirtymässä käypään arvoon ja siirtymän jälkeiset käyvän arvon muutokset kirjataan Sijoitustoiminnan nettotuottoihin. FAS-tilinpäätöksissä sijoituskiinteistöt arvostettiin poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon.

OKOn konsernitilinpäätökseen yhdisteltä, OKOn täysin omistamaa Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23:a koskeva arvonkorotus konsernitilinpäätöksessä purettiin siirtymässä 1.1.2004. Kiinteistö on pääosin luokiteltu sijoituskiinteistöksi, mutta osa siitä on omassa käytössä. Sijoituskäytössä olevaan osaan sovellettiin IAS 40 -standardin käyvän arvon menetelmää. Oman käytön osuuden oletushankintamenona käytettiin käypää arvoa IFRS 1 -siirtymästandardin salliman helpotuksen puitteissa. Oman käytön osuuden arvo ennen uudelleenarvostusta 8,125 miljoonaa euroa ja uudelleenarvostettu hankintamenu oli 6,161 miljoonaa euroa.

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt, joissa joko OKOlla tai sen tytäryhtiöillä on huomattava vaikutus- tai määräysvalta, yhdistellään IAS 31 -standardin tarkoittaman yhteisessä määräysvallassa olevan omaisuuserän tavoin. Siirtymässä peruutettiin kirjaukset, jotka liittyivät hankintamenomenetelmällä yhdistelemiseen.

OKO

7. Muut oikaisut

IAS 38, aineettomat hyödykkeet: Suomalaiseen tilinpäätöskäytäntöön verrattuna sisäisesti aikaansaatuja hyödykkeiden hankintamenoa aktivoitujen palkkakustannukset pienentävät henkilöstökuluja ja kasvattavat liiketoiminnan muihin kuluihin kuuluvia poistoja. Sisäisesti aikaansaatuja hyödykkeitä ovat atk-ohjelmistot, jotka esitetään aineettomissa hyödykkeissä.

IFRS-SIIRTYMISEN AIHEUTTAMAT MUUTOKSET **OKO-KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN** **LAADINTAPERIAATTEISSA**

YLEISTÄ

OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj on suomalainen liikepankki, jonka liiketoiminta-alueet ovat Yrityspankkitoiminta, Investointipankkitoiminta, Vähittäispankkitoiminta, Keskuspankkitoiminta ja Varainhallinta. OKO keskittyy suomalaisiin asiakkaisiin, mutta tarjoaa myös ulkomaisille asiakkaille pankkipalvelut näiden Suomeen liittyvän liiketoiminnan tarpeisiin.

OKOn kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Teollisuuskatu 1b, PL308, 00101 Helsinki.

LAATIMISPERUSTA

OKOn konsernitilinpäätös laaditaan kansainvälisten IFRS-tilinpäätösperiaatteiden (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa sovelletaan niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja niitä täydentäviä SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa tilikauden lopussa. IFRS-standardien ohella OKO-konsernin tilinpäätöksen laadintaan sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 30 pykälän 6 momenttia.

Kansainväliset tilinpäätösperiaatteet otettiin käyttöön OKO-konsernissa vuoden 2005 alusta lukien. Käyttöön oton yhteydessä sovellettiin IFRS 1 -standardia: Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto. Vuoden 2004 vertailutiedot muutettiin IFRS-standardien mukaisiksi lukuun ottamatta IAS 32:n ja IAS 39:n mukaista rahoitusinstrumenttien käsittelyä, jota ei IFRS 1 -standardin nojalla edellytetä. Rahoitusinstrumenttien arvostamiseen on vertailuvuoden 2004 osalta sovellettu suomalaista tilinpäätöskäytäntöä, mutta luokittaminen on muutettu IFRS:n mukaiseksi.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta arvioiden tekemistä ja harkintaa laskentaperiaatteiden soveltamisessa. Keskeiset arvioita ja harkintaa edellyttävät laskentakäytännöt tuodaan esille tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa tai liitetiedoissa.

YHDISTELYPERIAATTEET

OKO-konserniin yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt, joissa joko OKOlla tai sen tytäryhtiöillä on huomattava vaikutus- tai määräysvalta yhdistellään IAS 31 -standardin tarkoittaman yhteisessä määräysvallassa olevan omaisuuserän tavoin.

IFRS-siirtymähetkestä lähtien liikearvoa laskettaessa hankintamenosta vähennetään yhdisteltävien yhtiöiden omaisuuden veloilla vähennetty käypä arvo. Osuus, joka ylittää hankintahetken käyvät arvot, esitetään konserniliikearvona. Hankintamenon ylittävä osuus hankintahetken käyvistä arvoista tuloutetaan.

IFRS 1 -standardin salliman käytännön mukaisesti ennen IFRS-siirtymäajankohtaa 1.1.2004 yhdisteltyjen yhtiöiden hankintamenolaskelmia ei ole muutettu IFRS:n mukaisiksi, vaan ne ovat suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisia. Ennen IFRS-siirtymäajankohtaa hankittujen, mutta aikaisemmin yhdistelemättömien ja siirtymäajankohdan jälkeen yhdisteltyjen yhtiöiden hankintamenolaskelmat on laadittu IFRS-siirtymän ajankohdasta.

Tulos ja oma pääoma jaetaan emoyhtiön omistajien ja vähemmistön osuuteen. Vähemmistön osuus omasta pääomasta erotetaan ja esitetään omana eränään omassa pääomassa. IFRS-siirtymäajankohdasta lähtien yhdistellyistä yhtiöistä vähemmistön osuus lasketaan yhdisteltävän yhtiön varojen ja velkojen käyvistä arvoista ja esitetään omana eränään taseessa.

OKO

SEGMENTTIRAPORTOINTI

OKO-konserni raportoi segmenttikohtaiset tuloslaskelmat ja taseet seuraavilta liiketoiminta-alueilta: Yrityspankkitoiminta, Investointipankkitoiminta, Vähittäispankkitoiminta, Keskuspankkitoiminta, Varainhallinta sekä Konsernihallinto. Liiketoiminta-alueet on määritelty siten, että eri liiketoiminta-alueiden riskit ja tuloksen muodostuminen poikkeavat muista liiketoiminta-alueista.

OKO-konsernissa ei ole maantieteellistä segmenttijakoa.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Käyvän arvon määräytyminen

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerausten avulla tai omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivänä julkisesti noteerattujen korkojen tai kurssien perusteella. Mikäli julkisia hintanoteerauksia ei ole saatavilla, sopimukset arvostetaan hinnoittelumallia käyttäen.

Luokittelu ja kirjaaminen

Kaupankäynnin rahoitusvarat ja -velat

Kaikki rahoitusvarat ja -velat, joista katsotaan saatavan korkojen, hintojen ja kurssien aiheuttamaa tuottoa lyhyellä aikavälillä, tai jos kytkettyä johdannaista ei kyetä erottelemaan pääsopimuksesta, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi rahoitusvaroiksi tai -veloiksi. Kaupankäynnin rahoitusvaroihin ja -velkoihin sisällytetään myös johdannaisinstrumentit, jotka esitetään erikseen.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi luokitellut rahoitusvarat ja -velat kirjataan taseeseen arvostettuina käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Lainat ja saamiset

Lainoiksi ja saamisiksi luokitellut rahoitusvarat ovat rahoitusvaroja, jotka on aikaansaatu luovuttamalla rahaa, tavaroita tai palveluita suoraan velalliselle. Sopimukset käsitellään kirjanpidossa hankintamenon määräisinä.

Lainojen ja saamisten arvonalentumisia kirjataan saamiskohtaisesti ja saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentuminen arvioidaan ja kirjataan saamiskohtaisesti, mikäli asiakkaan vastuiden määrä on merkittävä. Pienten asiakasvastuiden osalta arvonalentuminen arvioidaan ja kirjataan saamisryhmäkohtaisesti. Arvonalentumiset kirjataan luottojen tase-erän vähennykseksi.

Arvonalentuminen kirjataan vain silloin, kun on saatu objektiivista näyttöä asiakkaan maksukyvyyn heikkenemisestä. Saamisen arvo on alentunut, jos siitä tulevat rahavirrat -vakuuden käypä arvo huomioituna - ovat pienemmät kuin luoton ja sen maksamattomien korkojen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo. Tulevat rahavirrat diskontataan lainan alkuperäisellä efektiivisellä korolla. Jos laina on vaihtuvakorkoinen, diskonttauskorkona käytetään tarkasteluhetken mukaista efektiivistä korkoa. Arvonalentumisena kirjataan lainan kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman kerrytettävissä olevien rahavirtojen erotus.

Saamisryhmästä kirjataan ryhmäkohtainen arvonalentuminen, mikäli on saatu objektiivista näyttöä, että ryhmään kuuluvien saamisten takaisinmaksuun liittyy epävarmuutta. Arvonalentumisena kirjattava määrä perustuu kokemukseen siitä, missä määrin maksuhäiriöt johtavat luottotappioihin ja paljonko vakuuksien realisoinnit kattavat syntyvää tappiota.

Laina poistetaan taseesta, kun kaikki perintätoimet on suoritettu loppuun tai kirjaamisesta on muutoin tehty erillinen päätös. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuksi.

Mikäli on saatu objektiivista näyttöä arvonalentumisen testauksessa aiemmin mukana olleen asiakkaan maksukyvyyn parantumisesta,

OKO

arvonalentumisen määrä arvioidaan uudelleen ja oikaistaan määrän mahdollinen muutos.

Eräpäivään saakka pidettävät sijoitukset

Eräpäivään saakka pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, jotka on hankittu aikomuksella pitää ne eräpäivään saakka. Rahoitusvarat on käsitelty kirjanpidossa jaksotetun hankintamenon määräisinä. Joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankinta-arvon välinen erotus jaksotetaan sopimuksen jäljellä olevalle juoksuajalle.

Mikäli eräpäivään pidettävän saamisen arvon todetaan alentuneen, se siirretään kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin ja käyvän arvon arvostuksen piiriin. Arvonmuutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat rahoitusvaroja, joita ei ole sisällytetty edellä mainittuihin rahoitusvarojen luokkiin. Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan ostohetkellä taseeseen hankintamenon määräisinä ja arvostetaan käypään arvoon. Arvonmuutokset kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon, josta ne kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuuserä kirjataan pois taseesta.

Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat -luokkaan sisällytetään muut kuin kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvelat. Muut rahoitusvelat käsitellään kirjanpidossa hankintamenon määräisinä.

Johdannaissopimukset

Johdannainen on rahoitusinstrumentti, jonka arvo muuttuu tietyn koron, arvopaperin tai hyödykkeen hinnan, valuuttakurssin tai muun vastaavan kohde-etuuden arvon muuttuessa. Johdannainen edellyttää sopimusta tehtäessä vain vähäistä nettosijoitusta, ja sopimus selvitetään tietyinä päivinä tulevaisuudessa.

IFRS:n yleisperiaatteen mukaisesti johdannaiset arvostetaan aina käypään arvoon ja johdannaissopimukset kirjataan kirjanpitoon sopimuksen tekohetkellä. Ei-suojaavista koronvaihtosopimuksista saatujen ja maksettujen korkojen erotus merkitään korkokatteeseen

ja niitä vastaavat siirtyvät korot muihin varoihin ja muihin velkoihin. Ei-suojaavien korko-, valuutta- ja osakejohdannaisten muut tuotot, muut kulut ja arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan varoiksi erään "Johdannaissopimukset, varat" ja negatiiviset erään "Johdannaissopimukset, velat".

Liikkeeseen laskettuihin strukturoituihin lainoihin ja korkokatollisiin asuntoluottoihin liittyvät ns. kytketyt johdannaiset erotetaan pääsopimuksesta. Pääsopimuksen ja sitä suojaavien johdannaisten arvonmuutokset kirjataan korkoihin.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

OKO-konsernissa suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen käyvän arvon menetelmällä. Korkoriskin suojaus kohdistuu pitkäaikaisiin, kiinteäkorkoisiin velkoihin (omat emissiot), yksittäisiin joukkovelkakirjalaina- ja luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. Suojaus osoitetaan tehokkaaksi sopimuspareina tai osaportfolioina VaR-pohjaista menetelmää käyttäen.

Käyvän arvon suojauslaskennassa suojaavan ja suojattavan instrumentin arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan erään "Sijoitustoiminnan nettotuotot". "Lainat ja saamiset" -luokkaan sisällytettyjen luottojen, "Myytävissä olevien" -luokkaan sisällytettyjen saamistodistusten sekä liikkeeseen laskettujen emissioiden suojaamiseksi tehdyistä koronvaihtosopimuksista saatujen ja maksettujen korkojen erotus kirjataan korkoihin. Koronvaihtosopimusten siirtyvät korot merkitään taseessa siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin.

SIJOITUSKIINTEISTÖT

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuoton tai omaisuuden arvonnousun hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös

OKO

sellaiset kiinteistöt, joista vähäinen osuus on omistajayhtiön omassa tai sen henkilökunnan käytössä. Sijoituskiinteistöksi luokitetaan lisäksi sellaiset kiinteistöyhtiöiden osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan.

Sijoituskiinteistöyhtiöiden osakkeet sekä sijoitustarkoituksessa omistetut maa-, metsä- ja vesialueet merkitään taseeseen käypään arvoon. Kiinteistöyhtiöosakkeiden käyvässä arvossa otetaan huomioon osakkeisiin kohdistuva lainaosuus. Käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään "Sijoituskiinteistöjen nettotuotot".

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävissä kohteissa käyvän arvon perusteena käytetään riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota, muiden kohteiden arvot perustuvat joko riippumattoman asiantuntijan arvioon, markkinatietojen pohjalta laskettuihin tuottoarvoihin tai johdon omiin arvioihin kohteen markkina-arvosta. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen markkina-arvo arvioidaan pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden markkina-arvo arvioidaan pääasiassa kauppaa-arvomenetelmällä.

AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon.

Hyödykkeeseen liittyvät alkuperäisen hankinnan jälkeen syntyvät menot aktivoidaan hyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä kertyy alunperin arvioitua suurempaa taloudellista hyötyä.

Tuotteiden tai palveluiden kehittämisestä johtuvat menot aktivoidaan siitä lähtien, kun on todettu, että tuotteesta tai palvelusta saadaan tulevaisuudessa taloudellista hyötyä. Hyödykettä poistetaan siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Aineellisen ja aineettoman omaisuuden arvonalentumiset

Jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan, onko omaisuuden arvonalentumisesta viitteitä. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Keskenkäisten aineettomien hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä.

Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin arvio sen kerryttämistä rahamäärästä tulevaisuudessa, ylitys kirjataan kuluksi. Omaisuuserän kerryttämä rahamäärä pyritään ensisijaisesti määrittämään erän nettomyyntihinnan kautta. Vaihtoehtoisesti kerrytettävissä oleva määrä voidaan määrittää omaisuuserän käyttöarvon eli siitä kertyvien rahavirtojen avulla. Jos omaisuuserälle ei voida määrittää nettomyyntihintaa eikä se kerrytä itsenäistä, muista eristä riippumatonta rahavirtaa, määritellään arvonalentumistarve sen rahavirtaa tuottavan yksikön kautta, johon omaisuuserä kuuluu. Tällöin verrataan yksikköön sisältyvien omaisuuserien kirjanpitoarvoja koko rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralaiselle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet esitetään taseessa saamisina asiakkailta. Saaminen kirjataan määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimuksen nettosijoitus. Sopimuksesta saatava rahoitustuotto kirjataan korkotuottoihin siten, että se tuottaa vuokralle antajan jäljellä olevalle nettosijoitukselle kultakin tilikaudelta samansuuruisen tuottoasteen.

Rahoitusleasingsopimuksella vuokralle otetut olennaiset hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja vastaava rahoitusleasingvelka muissa veloissa. Vuokralle otetut hyödykkeet merkitään sopimuksen alkamisajankohtana taseeseen varoiksi ja veloiksi määrään, joka on yhtä

OKO

suuri kuin vuokratun hyödykkeen käypä arvo, tai sitä alempi vähimmäisvuokrien nykyarvo. Poistot aineellisiin hyödykkeisiin kirjatusta varoista tehdään taloudellisen pitoajan tai lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusmenot kirjataan korkokuluihin siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Myynti- ja takaisinvuokraustilanteissa olennaiset myyntivoitot jaksotetaan vuokrasopimusajalle.

Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tasa-erinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokralle otettujen hyödykkeiden vuokrat merkitään kuluiksi tuloslaskelmaan tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläke-etuudet

OKOn konserniyhtiöiden työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan OP-Eläkekassassa. Työntekijöiden työntekijöille järjestämä lisäeläketurva hoidetaan pääosin OP-Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eräät konsernin yritykset ovat järjestäneet lisäeläketurvan vakuutusyhtiön kautta.

Kaikki konsernin käyttämät eläkejärjestelyt katsotaan etuus pohjaisiksi järjestelyiksi.

Etuuspohjaiset järjestelyt vakuutusyhtiöissä, Eläkekassassa ja Eläkesäätiössä rahoitetaan suorituksilla, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään henkilöstökulut.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä omaisuuseränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla. Lisäksi huomioidaan vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu käyttäen ennakoitua

etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttaus korkona Saksan ja Ranskan valtioiden joukkovelkakirjojen korkoa.

Tilinpäätöksessä on käytetty hyväksi IFRS 1 -standardin sallimaa helpotusta, jonka mukaisesti siirtymähetkellä 1.1.2004 eläkejärjestelyn varat on arvostettu käypään arvoon ja velvoite nykyarvoon siirtymähetken 1.1.2004 laskentaolettamien perusteella. Tämän jälkeen syntyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 prosenttia eläkevelvoitteesta tai 10 prosenttia varojen käyvää arvosta.

Osakeperusteiset työsuhde-etuudet

OKO-konsernissa on ollut vuodesta 1999 lähtien voimassa optio perusteinen, koko henkilöstöä koskeva kannustejärjestelmä, joka päättyi lokakuussa 2006. Siirtymäsäännösten mukaan ennen vuotta 2002 perustettua, modifioimatonta osakeperusteista kannustejärjestelmää ei tarvitse käsitellä IFRS 2 -standardin mukaan. Optiojärjestelmästä on jaksotettu ainoastaan työntekijän maksettavaksi tulevat sosiaalimenot.

Vuoden 2005 alusta lähtien konsernilla on ollut uusi johdon palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella järjestelyyn kuuluvat henkilöt saavat nollakustanteisen, osittain OKOn osakkeina ja osittain käteisenä selvitettävän palkkion ns. ansainta- ja sitouttamisjakson aikana suorittamistaan palveluista. Edun käypää arvoa jaksotetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluessa. Etu kirjataan henkilöstökulujen lisäykseksi ja oman pääoman hyvitykseksi.

TULOVEROT

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät OKOn konserniyhtiöiden tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallisen veron muutos.

OKO

Laskennallinen verovelka lasketaan kaikista konsernin erillistilinpäätöksiin sisältyvistä kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan kaikista erillistilinpäätöksiin sisältyvistä kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista, väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertymisen ansiosta on todennäköistä, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät lisäksi yhdistelytoimenpiteistä aiheutuneet laskennalliset verovelat ja -saamiset.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset netotetaan yhtiöittäin. Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuneita laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei netoteta. Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan voimassa olevan verokannan mukaan. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, ei laskennallisen veron muutosta kirjata tuloslaskelmaan vaan omaan pääomaan.

TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksuisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Tällainen korkosaaminen sisällytetään arvonalentumisen testaukseen. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.